

'Ik geloof! Kom mijn ongeloof te hulp!' - Woord voor het jaar 2020 uit Marcus 9:24

- Het verhaal in Marcus 9:14-29 staat in een groter verband. Jezus is samen met zijn leerlingen op weg van Galilea naar Jeruzalem. Deze reis is ook een tocht waarop zich langzaam het geheim rond de persoon Jezus wordt ontrafeld. Gaandeweg wordt steeds meer duidelijk dat Jezus de Zoon van God of Messias is. De leerlingen, maar ook de mensen om hen heen ontdekken steeds meer wie Jezus is.

- Voorafgaande aan het verhaal is Jezus samen met Petrus, Jakobus en Johannes op een berg. Daar hebben wij een bijzondere ervaring: Ze zien Jezus samen met Elia en Mozes en horen een stem uit een wolk, die zei: 'Dit is mijn geliefde zoon, luister naar hem!' (vers 7). Uit het Oude Testament kennen wij de wolk op een berg als de manier waardoor God zich aan de mensen bekend maakt. Mozes is de gever van de wetten en leefregels die de mensen dicht bij God brengen en Eliza is de profeet die de weg naar de toekomst zal wijzen.

- Na het verhaal vertrekt Jezus met de leerlingen naar hun thuisbasis Kafarnaüm. Hij vertelt de leerlingen, dat hij aan het einde van de lange weg naar Jeruzalem zal moeten sterven om zijn taak te kunnen vervullen. De leerlingen begrijpen dit niet. Ze twisten liever wie de belangrijkste onder hen is, Jezus maakt hen daarna duidelijk, dat dit geen goede vraag is. Hij zegt hun, dat je bereid moet zijn om anderen te dienen en te helpen om op de goede weg van het koninkrijk van God te blijven.

- Ons verhaal van genezing of uitdrijving illustreert wie Jezus is. Hij heeft de macht, om ziekte en demonen te verslaan. Het laat tegelijkertijd zien, waarvoor Jezus zijn macht inzet, namelijk om mensen te helpen om te leven en hun te ondersteunen op hun zoektocht naar een goed leven.

- Het verhaal zelf is vooral opgebouwd uit gesprekken die Jezus eerst met leerlingen, dan met de vader van de jongen en dan weer met de leerlingen heeft. De mensen, die er verzameld zijn, dienen als publiek. Marcus vertelt het verhaal meer uitgebreid dan zijn collega-evangelisten. Bij Mattheus en Lucas is het vooral een verslag van het wonder, bij Marcus is er nog meer. Het leest als een toneelstuk waaruit wij veel kunnen leren over Jezus. Er is veel emotie en drama.

- De volgende scènes spelen zich af:

Verzen 14-16: De inleiding, waarin Jezus en de drie leerlingen naar hun kamp terugkeren en een hevige discussie aantreffen.

Verzen 17-19: De feiten worden beschreven, zodat wij weten waarom het gaat: een man heeft zijn kind naar de leerlingen gebracht, om een boze geest uit te drijven. De leerlingen konden het niet. Jezus reageert daarop met een diepe zucht, waarin hij het ongeloof hekelt. Onduidelijk blijft over wiens ongeloof hij het heeft.

Verzen 20-24: De kern van het verhaal, waarin Jezus met de vader van de zieke of bezetenheid spreekt. Hij informeert hoelang de aandoening al aan de gang is. De vader vertelt dat en ook wat hij al heeft ondernomen om zijn zoon te helpen. Hij vraagt Jezus om te helpen 'als u iets kunt doen'. Jezus reageert een beetje gepikeerd: het is geen vraag van vermogen, maar van vertrouwen. Tenminste zo kan men 'geloof' hier vertalen. De vader reageert met de woorden: 'Ik geloof! Kom mijn ongeloof te hulp!'

Verzen 25-27: De genezing of de uitdrijving. Jezus gaat met de jongen aan de slag. De ziekte of de demonen hebben al hun macht laten zien toen hij de jongen voor het eerst zag. Nu drijft Jezus de

geest, die doof en stom maakt, uit. De jongen blijft voor dood liggen en de behandeling lijkt in de eerste plaats mislukt. Maar Jezus laat zien, dat de jongen leeft. Daarmee is de genezing een feit.

Verzen 28-29: Deze zijn een soort afronding of aanhangsel. In sommige handschriften ontbreken zij. Maar ze zijn wel belangrijk om het gebeuren voor de leerlingen begrijpelijk te maken. Ze vragen Jezus waarom zij de geest niet konden uitdrijven en Jezus antwoordt dat dit alleen door gebed kon.

Daarmee maakt hij duidelijk dat uitdrijving of genezing geen prestatie van de leerlingen is, maar van God gegeven wordt door in hem te geloven. Geloof is zo niet iets wat een mens 'kan', maar wat een mens 'krijgt'. Het is geen kracht die een mens kan gebruiken, maar een eigenschap die ons met God verbindt en ons tot een doorgeefluik voor Zijn kracht maakt.

- Zo wordt een verhaal van een wonder tot een leerstuk over geloof. Het Griekse woord 'geloof' in vers 24 en op andere plekken is *pistis*. Het komt in het Nieuwe Testament veel voor en beschrijft de verhouding van de mens naar God toe. Op enkele plekken betekent het zoiets als 'weten' of 'voor waar aanzien'. Meestal heeft het echter de betekenis van 'vertrouwen hebben in God'. Het beschrijft dus eerder een relatie dan een gedachten. Dat geldt ook voor het tegenovergestelde: Ongeloof (*apistis*)

- De aandoening van de jongen, die Jezus hier behandelt, wordt in de bijbel als bezetenheid door 'een geest die stom en doof maakt' beschreven. De symptomen laten sterk aan epileptische toevallen denken, waardoor sommigen ook van een genezing van een ziekte spreken. Voor de bijbel liggen bezetenheid en ziekte dicht bij elkaar. God wil niet dat mensen ziek zijn. Daarom is elke ziekte ook uitdrukking van een kracht die tegen God is. Dat is dan een 'boze geest' of een 'demon' die uitgedreven moet worden. Wij maken nu vaak een onderscheid tussen een medische ziekte en een geestelijke bezetenheid. Maar voor Jezus speelde dit verschil niet. Hij was arts voor lichaam en ziel.

- De jongen leed aan een geest die 'doof en stom' maakt. Je kan dat ook figuurlijk begrijpen als een aandoening die het hem onmogelijk maakt om boodschappen van anderen te horen en daarop te reageren, vooral niet de boodschap van Jezus. Er was een blokkade in hem die eerst weggenomen moest worden, wilde hij volop kunnen leven en geloven. Zo wordt hij tot een voorbeeld voor de vele ongelovigen die om hem heen staan en waarover Jezus het in vers 19 heeft. Dat hij weer kan leven wordt in vers 27 met woorden beschreven die sterk aan het Paasverhaal herinneren.

- De vader leeft tussen wanhoop en hoop. Hij maakt dat duidelijk door de dubbelzinnige zin: 'Ik geloof! Kom mijn ongelooft te hulp!' Het is een heel emotionele zin, waarin verlangen doorklinkt. Zijn ervaringen zeggen hem, dat niemand zijn zoon kan helpen, want elke poging mislukte tot hier toe. Zijn liefde tot zijn zoon laat hem echter doorgaan. Iedere keer weer brengt hij de kracht op, om verder naar hulp te zoeken. In Jezus vindt hij iemand, die hij wil vertrouwen. Hij durft het aan, om Jezus om hulp te vragen. Zal zijn vertrouwen dit keer niet beschaamd worden?

- Aan het slot blijft de vraag: Wat hebben de mensen hier over Jezus geleerd? Zien zij Hem als een van de vele wonderdokters, die mensen kunnen helpen, of is er meer? Kunnen zij Jezus als de 'de geliefde zoon van God' aanvaarden, naar die ze moeten 'luistern'? (zie vers 7)

Zie voor een opname: www.ebgnh.nl/bijbelstudie. | Uw vragen of reacties aan s.bernhard@ebg.nl